

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I. Potînga)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Simciuc, I. Țurcan, I. Cotruță)

DECIZIE

03 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu,
reprezențați de avocatul Boris Malachi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Cebotari,
Nicolae Teleșco și Ion Rusu împotriva Casei de Comerț „Keramin Chișinău”
Societate cu Răspundere Limitată cu privire la anularea ordinelor de concediere,
restabilirea în funcție, încasarea retribuițiilor salariale restante, operarea
modificărilor în carnetul de muncă, repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 11 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 08 octombrie 2014, Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu au depus
cerere de chemare în judecată împotriva Casei de Comerț „Keramin Chișinău”
Societate cu Răspundere Limitată (în continuare CC „Keramin Chișinău” SRL) cu
privire la anularea ordinelor de concediere, restabilirea în funcție, încasarea
retribuițiilor salariale restante, operarea modificărilor în carnetul de muncă,
repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că la 10 octombrie 2012 între Ion
Rusu și CC „Keramin Chișinău” SRL a fost încheiat contractul individual de
muncă, conform căruia primul a fost angajat în funcția de șofer-expeditor
internațional, iar, la 22 mai 2013, între Nicolae Teleșco și CC „Keramin Chișinău”
SRL a fost încheiat contractul individual de muncă, conform căruia primul a fost
angajat în funcția de șofer-expeditor internațional. Ulterior, la 01 iulie 2013, Oleg
Cebotari a încheiat cu CC „Keramin Chișinău” SRL contract individual de muncă,
prin care a fost angajat în funcția de șofer-expeditor internațional.

Reclamanții au afirmat că și-au executat cu bună-credință și în mod
corespunzător obligațiile de serviciu, însă pârâtul permanent s-a eschivat de la
achitarea regulată și în volum deplin a plăților salariale. Mai mult, pârâtul fără nici

un temei legal, deconta în beneficiul său sume ce reprezentau salariul reclamanților.

Au specificat că la 02 iulie 2014 au depus cereri de demisie, prin care au solicitat, concomitent, achitarea salariilor restante și a altor plăți ce li se cuveneau conform legislației. Or, la 17 iulie 2014 pârâtul a remis în adresa reclamanților scrisori, prin care i-a informat că au fost concediați și urmează să se prezinte pentru a primi plățile finale.

De asemenea, reclamanții au invocat că la 16 iulie 2014, CC „Keramin Chișinău” SRL a emis ordinul nr. 188/14p privind concedierea lui Oleg Cebotari și ordinul 189/14p privind concedierea lui Nicolae Teleșco, ordinele fiind emise în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii.

Reclamanții au afirmat că ordinele de concediere li-au fost aduse la cunoștință contra semnătură, însă, au înscris mențiunea că nu sunt de acord cu ordinul.

Tot, la 16 iulie 2014 pârâtul a emis ordinul nr. 190/14p, prin care l-a eliberat din funcție pe Ion Rusu, din proprie inițiativă.

Suplimentar, reclamanții au invocat că CC „Keramin Chișinău” SRL a eliberat pe numele lui Oleg Cebotari dispoziția de plată nr. 24, conform căreia i-ar fi plătit suma de 10895,52 de lei și dispoziția de plată nr. 26, potrivit căreia i-ar fi plătit suma de 17784,85 de lei în calitate de datorie și în calitate de plată finală, sume ce reprezentau salariul restant al lui Oleg Cebotari, pentru perioada lunilor decembrie 2013 - februarie, martie aprilie, iunie, iulie 2014.

Concomitent, au indicat că CC „Keramin Chișinău” SRL a eliberat dispoziția de încasare nr. 436, în baza căreia a încasat de la Oleg Cebotari suma de 19488,49 de lei, în calitate de reținere din salariu a prețului motorinei utilizate de către acesta în perioada lunilor decembrie 2013 - februarie, martie, aprilie, iunie, iulie 2014 și dispoziția de încasare nr. 429, în baza căreia a încasat de la Oleg Cebotari suma de 2985,34 de lei, în calitate de reținere din salariu a prețului motorinei utilizate de către acesta în perioada lunii mai 2014.

Totodată, CC „Keramin Chișinău” SRL a eliberat pe numele lui Nicolae Teleșco dispoziția de plată nr. 28, conform căreia i-ar fi plătit suma de 29655,75 de lei în calitate de datorie și dispoziția de plată nr. 29, conform căreia i-ar fi plătit suma de 63291,89 de lei în calitate de plată finală, aceste sume reprezentau salariul restant al lui Nicolae Teleșco, pentru perioada lunilor mai 2013 - iulie 2014. De asemenea, pârâtul a eliberat dispoziția de încasare nr. 438, în baza căreia a încasat de la Nicole Teleșco suma de 33047,53 de lei, în calitate de reținere din salariu a prețului motorinei utilizate de către acesta în perioada lunilor mai 2013 - iulie 2014.

La fel, CC „Keramin Chișinău” SRL a eliberat pe numele lui Ion Rusu dispoziția de plată, conform căreia i-ar fi plătit suma de 7774,77 de lei în calitate de datorie și dispoziția de plată nr. 25, conform căreia i-ar fi plătit suma de 15203,75 lei în calitate de plată finală, această sumă reprezenta salariul restant al lui Ion Rusu, pentru perioada lunilor decembrie 2013 - februarie, martie, aprilie, iunie, iulie 2014. În același context, pârâtul a eliberat dispoziția de încasare nr. 437, în baza căreia a încasat de la Ion Rusu suma de 14944,76 de lei, în calitate de reținere din salariu a prețului motorinei utilizate de către acesta în perioada lunilor decembrie 2013 - februarie, martie, aprilie, iunie, iulie 2014. Iar, la 31 decembrie 2013, CC „Keramin Chișinău” SRL a eliberat pe numele lui Ion Rusu dispoziția de încasare nr. 346, în temeiul căreia pârâtul a reținut de la acesta suma de 5581,90 de

lei, suma fiind încasată pentru reținerea pierderilor de motorină pentru septembrie, octombrie, noiembrie 2013.

Reclamanții au menționat că, deși, conștientizau ilegalitatea reținerilor din salariu, au fost nevoiți să semneze documentele contabile înmânate de pârât pentru a primi carnetele de muncă și cel puțin o parte din salariu.

La 18 iulie 2014, reclamanții au depus o sesizare la Inspectoratul de Stat al Muncii, prin care s-au plâns în principal de neachitarea salariului pe o perioadă îndelungată de timp cât și de alte încălcări admise de pârât, și anume: neachitarea diurnelor; impunerea la prestarea muncii peste program; rețineri nejustificate a unor sume importante din salariu.

Astfel, au menționat că la 01 august 2014 Inspectoratul de Stat al Muncii i-a informat despre rezultatele examinării plângerilor, comunicând reclamanților că angajatorul în perioada activității lor în cadrul întreprinderii nu a respectat termenele, periodicitatea și locul de plată a salariului, încălcând astfel prevederile art. 142 alin. (1) din Codul muncii.

La caz, reclamanții au indicat că urmare a controlului efectuat de Inspectoratul de Stat al Muncii și constatării încălcărilor comise de către CC „Keramin Chișinău” SRL, Inspectoratul de Stat al Muncii a intentat un proces contravențional în privința administratorului CC „Keramin Chișinău” SRL.

De asemenea, reclamanții au relatat că în urma acțiunilor nelegitime ale angajatorului au suportat prejudicii materiale și morale considerabile.

La 23 septembrie 2014, reclamanții s-au adresat către pârât cu cereri prealabile, prin care au solicitat anularea ordinelor de sancționare disciplinară și de concediere a lor, precum și achitarea drepturilor salariale restante, însă nu au primit un răspuns în acest sens.

La 07 noiembrie 2016, Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu, reprezentați de avocatul Boris Malachi, au depus cerere de concretizare a cerințelor acțiunii, prin care au solicitat anularea ordinului de concediere nr. 188/14p din 16 iulie 2014, emis de CC „Keramin Chișinău” SRL în privința lui Oleg Cebotari; obligarea CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice înscrierile în carnetul de muncă, prin substituirea concedierii cu demisia din proprie inițiativă; încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Oleg Cebotari a salariul neobținut în mărime de 4697,55 de lei pentru absența forțată de la serviciu în perioada 16 iulie 2014 - 01 august 2014; încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Oleg Cebotari a reținerilor din salariu în sumă de 22473,83 de lei; încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Oleg Cebotari a diurnelor restante în sumă de 5440 de Euro; încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Oleg Cebotari a prejudiciului moral în sumă de 10000 de lei; anularea ordinului de concediere nr. 189/14p din 16 iulie 2014, emis de CC „Keramin Chișinău” SRL în privința lui Nicolae Teleșco; anularea actului de refuz de îndeplinire a rutei, conform ordinului nr. 179/14 din 15 iulie 2014 și a anchetei de serviciu, conform ordinului nr. 181/14p din 14 iulie 2014 emise în privința lui Nicolae Teleșco; restabilirea lui Nicolae Teleșco la locul de muncă în funcția șofer-expeditor internațional, ocupată până la emiterea ordinului nr. 189/14p din 16 iulie 2014; obligarea CC „Keramin Chișinău” SRL să opereze modificările necesare în carnetul de muncă a lui Nicolae Teleșco; încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Nicolae Teleșco a salariul mediu lunar în mărime de 7281 de lei, pentru absența forțată de la serviciu în perioada 16 iulie 2014 - până la data pronunțării hotărârii judecătorești;

încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Nicolae Teleşco a reținerilor din salariu în sumă de 33047,53 de lei; încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Nicolae Teleşco a diurnelor restante în sumă de 6130 de Euro; încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Nicolae Teleşco a prejudiciului moral în sumă de 10000 de lei; obligarea CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice înscrierile în carnetul de muncă a lui Ion Rusu, prin substituirea „art. 86 alin. (1)” cu „art. 85 alin. (1)”; încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Ion Rusu a reținerilor din salariu în sumă de 20526,66 de lei; încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Ion Rusu a diurnelor restante în sumă de 6265 de euro, precum și încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Oleg Cebotari, Nicolae Teleşco și Ion Rusu a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Oleg Cebotari, Nicolae Teleşco și Ion Rusu; a fost declarat ilegal și a fost anulat ordinul de concediere nr. 188/14p din 16 iulie 2014, emis de CC „Keramin Chișinău” SRL în privința lui Oleg Cebotari; a fost obligată CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice înscrierile în carnetul de muncă a lui Oleg Cebotari, prin substituirea mențiunii de concediere cu demisia din proprie inițiativă; a fost încasat din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Oleg Cebotari salariul neobținut în rezultatul privării ilegale de posibilitatea de a munci în perioada 16 iulie 2014 - 01 august 2014, în mărime de 4697,55 de lei; a fost încasat din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Oleg Cebotari prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar în sumă de 9207,19 lei; a fost respinsă cerința lui Oleg Cebotari cu privire la încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a reținerilor din salariu în sumă de 22473,83 de lei, precum și a diurnelor restante în sumă de 5440 de euro; a fost declarat ilegal și a fost anulat ordinul de concediere nr. 189/14p din 16 iulie 2014, emis de CC „Keramin Chișinău” SRL în privința lui Nicolae Teleşco; a fost restabilit Nicolae Teleşco în funcția de șofer-expeditor internațional al CC „Keramin Chișinău” SRL sau într-o funcție similară, deținută anterior concedierii, în lipsa acesteia din data emiterea ordinului nr. 189/14p din 16 iulie 2014; au fost respinse cerințele lui Nicolae Teleşco cu privire la anularea actului de refuz de îndeplinire a rutei, conform ordinului nr. 179/14 din 15 iulie 2014 și a anchetei de serviciu, conform ordinului nr. 181/14p din 14 iulie 2014; a fost obligată CC „Keramin Chișinău” SRL să opereze modificările corespunzătoare în carnetul de muncă a lui Nicolae Teleşco; a fost încasat din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Nicolae Teleşco salariul neobținut în rezultatul privării ilegale de posibilitatea de a munci pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, și anume de la 16 iulie 2014 până la 16 iulie 2017, în sumă totală de 262144,44 de lei; a fost încasat din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Nicolae Teleşco prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar în sumă de 7281,79 de lei; au fost respinse cerințele lui Nicolae Teleşco cu privire la încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a reținerilor din salariu în sumă de 33047,53 de lei, precum și a diurnelor restante în sumă de 6130 de euro; a fost obligată CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice înscrierile în carnetul de muncă a lui Ion Rusu, prin substituirea sintagmei „art. 86 p. 1) Codul muncii” cu „art. 85 alin. (1) Codul muncii”; au fost respinse cerințele lui Ion Rusu cu privire la încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a reținerilor din salariu în sumă de 20526,66

de lei, precum și a diurnelor restante în sumă de 6265 de euro; a fost încasat din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 8340,54 de lei; a fost dispusă executarea imediată a hotărârii în partea restabilirii în funcție și încasării în beneficiul lui Nicolae Teleșco a unui salariu mediu lunar pentru perioada absenței forțate de la muncă în sumă de 7281,7 de lei. În rest, acțiunea în partea cerințelor cu privire la încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 27 decembrie 2017, Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu, reprezentați de avocatul Boris Malachi, au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe și au solicitat casarea acesteia în partea respingerii acțiunii cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 19 ianuarie 2018, CC „Keramin Chișinău” SRL, reprezentată de avocatul Gheorghe Iudin, a declarat apel împotriva hotărârii din 22 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat casarea acesteia în partea admiterii acțiunii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 11 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu, reprezentați de avocatul Boris Malachi; s-a admis apelul declarat de CC „Keramin Chișinău” SRL, reprezentată de avocatul Gheorghe Iudin; s-a casat hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani în partea admiterii parțiale a acțiunii lui Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu, încasării din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 8340,50 de lei, dispunerii executării imediate a hotărârii în partea restabilirii în funcție și încasării în beneficiul lui Nicolae Teleșco a unui salariu mediu lunar pentru perioadă de absență forțată de la muncă în sumă de 7281,70 de lei cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care: s-a admis parțial acțiunea lui Oleg Cebotari; s-a obligat CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice în carnetul de muncă a lui Oleg Cebotari mențiunea ce ține de data concedierii și anume 22 iulie 2014; s-au respins ca neîntemeiate pretențiile lui Oleg Cebotari și Nicolae Teleșco cu privire la anularea ordinului de concediere a lui Oleg Cebotari nr. 188/14p din 16 iulie 2014, obligarea CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice înscrierile din carnetul de muncă, prin substituirea concedierii cu demisia din proprie inițiativă, încasarea în beneficiul lui Oleg Cebotari a salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, încasarea în beneficiul lui Oleg Cebotari a prejudiciului moral, anularea ordinului de concediere a lui Nicolae Teleșco nr. 189/14p din 16 iulie 2014, restabilirea lui Nicolae Teleșco la locul de muncă în funcția șofer-expeditor internațional, ocupată până la emiterea ordinului nr. 189/14p din 16 iulie 2014, obligarea pârâtului să opereze modificările necesare în carnetul de muncă a lui Nicolae Teleșco, încasarea în beneficiul lui Nicolae Teleșco a salariului mediu lunar pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, încasarea în beneficiul lui Nicolae Teleșco a prejudiciului moral; s-a încasat de la CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei. În rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut.

La 16 noiembrie 2018, Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu, reprezentați de avocatul Boris Malachi, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului au indicat că consideră neîntemeiată decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii acțiunii, ca fiind adoptate cu încălcarea normelor de drept material și pasibile de a fi casate.

Astfel, recurenții au indicat că decizia instanței de apel este una neîntemeiată, deoarece prin probe concludente și pertinente au fost probate toate cerințele acțiunii, pe când instanța de apel nu și-a motivat hotărârea adoptată, fapt care direct atrage încălcarea art. 6 al CEDO.

Au specificat că în primul rând, instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale referitoare la contestarea ordinelor de sancționare disciplinară a recurenților. Aici, pe lângă faptul că, instanța de apel nu a ținut cont de temeiurile de anulare a ordinelor de concediere, au considerat important de remarcat că instanța de apel a considerat contrar Hotărârii Explicative a Plenului CSJ nr. 9 din 22 decembrie 2014 că angajații nu ar fi în drept să ridice obiecții în privința ordinelor de sancționare disciplinară anterioare, deși, ilegalitatea acestora este evidentă.

În partea pretenției de anulare a Ordinului de concediere nr. 188/14p din 16 iulie 2014, au concretizat că Oleg Cebotari a solicitat anularea acestuia ca fiind neîntemeiat în fond și emis cu încălcarea procedurii legale, deoarece conform art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, concedierea se admite pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare.

Aici, au menționat că potrivit Hotărârii Explicative a Plenului CSJ nr. 9 din 22 decembrie 2014, privind practica judiciară a examinării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă, la examinarea legalității concedierii salariatului în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, instanța va cerceta și corectitudinea sancțiunii aplicate anterior, indiferent dacă aceasta a fost sau nu contestată de salariat.

Astfel, pentru a fi în drept să aplice acest temei de concediere, angajatorul trebuie să rezulte din existența, la salariat a unor sancțiuni disciplinare anterioare, bazate pe acte juridice valabile, însă, în speță, nu există acte juridice valabile în temeiul cărora recurentului Oleg Cebotari i-ar fi fost aplicate sancțiuni disciplinare.

Or, după cum rezultă din actele cauzei până la emiterea ordinului de concediere din 16 iulie 2014, în privința recurentului Oleg Cebotari a fost aplicată o singură sancțiune disciplinară, și anume ordinul nr. 119/14p din 14 iunie 2014 în temeiul căruia i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară „mustrare” pentru faptul că față de companie a fost aplicată amenda pentru supraîncărcarea axei autocamionului. Ilegalitatea acestui ordin rezultă în principal din faptul că înainte de emitere, angajatorul nu a solicitat recurentului întocmirea unei explicații scrise, deși, această condiție este obligatorie potrivit art. 208 alin. (1) din Codul muncii. Suplimentar, ilegalitatea ordinului rezultă chiar din conținutul acestuia, deoarece se observă că recurentul a fost învinuit de multiple încălcări a obligațiilor de muncă, însă fără enumerarea și precizarea acestora. Totodată, recurentul a fost sancționat pentru supraîncărcarea axei autocamionului.

Aici, reprezentantul recurenților a accentuat că autocamionul care a fost pus la dispoziția recurentului aparținea cu drept de proprietate intimă, care a fost utilizat doar în scopurile și după destinația indicată de către intimată și doar intimata sau partenerii comerciali ai acestuia realizau încărcarea autocamionului, recurentul, deținând funcția exclusivă de șofer și nu a fost antrenat în procesul de încărcare a autocamionului, fapte care, însă, au fost ignorate de instanța de apel.

Au atras atenția asupra faptului că la 16 iulie 2014 expira termenul de preaviz de 2 săptămâni, după care recurentul urma a fi eliberat din funcție din proprie inițiativă, respectiv, toate acțiunile întreprinse de către intimată în privința recurentului, în perioada zilelor 15 - 16 iulie 2014 nu au reprezentat nimic altceva decât o camuflare a intenției meschine de concediere ilegală a recurentului, argumente care, de asemenea, nu au fost reținute de instanța de apel la adoptarea hotărârii.

Reprezentantul recurenților a indicat că dacă ar fi examinat în mod corespunzător cerința de anulare a ordinului de concediere, instanța de apel urma să se expună și cu privire la încasarea din contul intimatei în beneficiul recurentului Oleg Cebotari a salariului neobținut în mărime de 4 697,55 de lei, pentru absență forțată de la serviciu în perioada 16 iulie 2014 - 01 august 2014, în corespundere cu prevederile art. 90 din Codul muncii.

De asemenea, s-a specificat că la 16 iulie 2014, Oleg Cebotari a fost concediat ilegal de către intimată, iar la 01 august 2014, acesta s-a angajat în câmpul muncii la o altă companie în funcția de șofer-expeditor. Deși, recurentul nu solicită restabilirea în funcția deținută în cadrul CC „Keramin Chișinău” SRL, totuși, în perioada 16 iulie 2014 - 01 august 2014, recurentul a fost ilegal privat de posibilitatea de a munci, pentru care motiv și a fost solicitată încasarea din contul intimatei a salariul neobținut pentru această perioadă, în conformitate cu pct. 6 din Hotărârea nr. 426 din 26 aprilie 2004 a Guvernului RM, reținând că conform certificatului nr. 36 din 03 octombrie 2016, prezentat de intimată, în perioada ultimilor 3 luni, anterioare concedierii, recurentului Oleg Cebotari i-a fost calculat un salariul mediu pentru o zi calendaristică în mărime de 313,17 lei, iar perioada absenței forțate a acestuia de la serviciu a constituit 15 zile calendaristice.

În privința pretențiilor recurentului Nicolae Teleșco, s-a indicat că acesta a solicitat anularea ordinului nr. 189/14p din 16 iulie 2014, ca fiind neîntemeiat în fond și emis cu încălcarea procedurii legale, reiterând prevederile art. 86 alin. (1) din Codul muncii.

Astfel, s-a specificat că în conformitate cu materialele prezentate la dosar de către intimată, până la emiterea ordinului de concediere din 16 iulie 2014, în privința recurentului Nicolae Teleșco a fost aplicată o singură sancțiune disciplinară, și anume cea aplicată prin ordinul nr. 19/14p din 22 martie 2014 în temeiul căruia recurentului i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de „muștrare”, pentru supraconsumul nemotivat de motorină. Or, recurentul Nicolae Teleșco a considerat acest ordin de sancționare ilegal, în principal, din motiv că acesta nu se referă la nici o abatere disciplinară, deoarece conform art. 201 din Codul muncii, disciplina muncii reprezintă obligația tuturor salariaților de a se subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative, cu convențiile colective, cu contractele colective și cu cele individuale de muncă, precum și cu actele normative la nivel de unitate, inclusiv cu regulamentul intern al unității.

Așadar, recurentul Nicolae Teleșco a fost sancționat nu pentru încălcarea unor reguli de comportament, ci pentru faptul că ar fi adus careva prejudicii materiale companiei prin supraconsumul de motorină, iar recurentul consideră ordinul din 22 martie 2014 ilegal și în partea în care din salariul acestuia a fost reținută suma de 13 422,59 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat angajatorului.

Suplimentar, recurentul a indicat că contrar art. 208 din Codul muncii, ordinul de sancționare disciplinară din 22 martie 2014 a fost emis în lipsa solicitării unei explicații scrise din partea recurentului.

De asemenea, reprezentantul recurentului Nicolae Teleșco a atras atenția, asupra faptului că la 16 iulie 2014 a expirat termenul de preaviz de 2 săptămâni, după care recurentul urma a fi eliberat din funcție din proprie inițiativă, respectiv, toate acțiunile întreprinse de către intimată în privința recurentului, în perioada zilelor 15 - 16 iulie 2014 nu reprezintă nimic altceva decât o camuflare a intenției meschine de concediere ilegală a recurentului, argumente care, de asemenea, nu au fost reținute de instanța de apel la adoptarea hotărârii.

În partea pretenției de anulare a actului de refuz de îndeplinire a rutei conform ordinului nr. 179/14 din 15 iulie 2014 și a anchetei de serviciu, conform ordinului nr. 181/14p din 14 iulie 2014 s-a indicat că acestea sunt ilegale, deoarece prin acestea recurentul ar fi fost obligat să plece în rută deja după expirarea termenului legal de preaviz de 2 săptămâni, ceea ce obliga salariatul să continue forțat raporturile de muncă.

Totodată, recurenții au specificat că au solicitat încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a reținerilor ilegale din salariu, însă instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale, considerând că angajatorul a fost în drept să încaseze sume enorme din contul angajaților săi, pentru pretinse supraconsumuri de combustibil. Pentru justificarea acestor rețineri, intimata a prezentat un set de Certificate privind consumul de combustibil pe deplasări, invocând că prin intermediul acestor certificate se confirmă faptul surplusului de consum a combustibilului utilizat de către recurenți și mărimea prejudiciului cauzat întreprinderii, or, în speță, nu exista nici un temei legal sau contractual pentru reținerea de către intimată a acestor sume.

Au relatat că în corespundere cu prevederile pct. 1.2. din Contractele de răspundere materială, salariatul poartă răspundere materială în fața angajatorului pentru prejudiciului cauzat în rezultatul acțiunilor ilicite sau săvârșite cu vinovăție, însă, la caz, nu există nici o dovadă a faptului că, surplusul de combustibil utilizat de către recurenți în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu ar fi fost cauzat de acțiunile ilicite sau săvârșite cu vinovăție ale acestora.

Mai mult, recurenții au susținut că actele ce au stat la baza reținerii sumelor în calitate de surplus, prezentate de către intimată, nu pot servi ca probe pertinente și concludente, în cazul în care actele cauzei coroborate cu normele materiale aplicabile speței denotă contrariul.

Subsecvent, recurenții au indicat că în partea solicitării de încasare a diurnelor, instanța de apel a făcut o transpunere directă a argumentelor folosite de prima instanță, dar nici prima instanță și nici cea de apel nu au explicat în ce mod, angajații ar fi putut prezenta o informație mai detaliată decât cea oferită. De asemenea, instanța nu a ținut cont nici de faptul că intimata la fel nu a prezentat dovada calculelor sale, în baza cărora pretinde că ar fi efectuat achitarea diurnelor.

În concluzie, recurenții au susținut că fiind angajați în funcția de șofer-expeditor internațional, în cadrul CC „Keramin Chișinău” SRL, aveau ca atribuții principale, realizarea transportului mărfurilor intimatei în punctele de destinație, aflate peste hotarele țării, iar intimata conform legislației era obligată să achite acestora cheltuielile suportate în timpul deplasărilor în interes de serviciu.

De asemenea, au reiterat că urmare a acțiunilor angajatorului, li-au fost cauzate și prejudicii morale enorme, și anume prin faptul concedierii ilegale și lipșirii de dreptul de a munci.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 11 iulie 2018.

Din materialele dosarului rezultă că la 25 iulie 2018 decizia integrală a instanței de apel a fost expediată participanților la proces (f.d. 141, Vol. II), dar date ce ar confirma recepționarea acesteia de părți la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, Colegiul consideră că recursul declarat de 16 noiembrie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea din 27 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu, reprezentați de avocatul Boris Malachi, a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu prevederile art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând în limitele invocate în recurs legalitatea hotărârii atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe, din motivele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Actele cauzei atestă că la 08 octombrie 2014, Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu au depus cerere de chemare în judecată împotriva CC „Keramin Chișinău” SRL cu privire la anularea ordinelor de concediere, restabilirea în funcție, încasarea retribuițiilor salariale restante, operarea modificărilor în carnetul de muncă, repararea prejudiciului material și moral.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanță prin hotărârea din 22 decembrie 2017 a admis parțial acțiunea înaintată de Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu; a declarat ilegal și a anulat ordinul de concediere nr. 188/14p din 16 iulie 2014, emis de CC „Keramin Chișinău” SRL în privința lui Oleg Cebotari; a obligat CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice înscrierile în carnetul muncă a lui Oleg Cebotari, prin substituirea mențiunii de concediere cu demisia din proprie inițiativă; a încasat din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Oleg Cebotari salariul neobținut în rezultatul privării ilegale de posibilitatea de a munci în perioada 16 iulie 2014 - 01 august 2014, în mărime de

4697,55 de lei; a încasat din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Oleg Cebotari prejudicial moral în mărime de un salariu mediu lunar în sumă de 9207,19 lei; a respins cerința lui Oleg Cebotari cu privire la încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a reținerilor din salariu în sumă de 22473,83 de lei, precum și a diurnelor restante în sumă de 5440 de euro; a declarat ilegal și a anulat ordinul de concediere nr. 189/14p din 16 iulie 2014, emis de CC „Keramin Chișinău” SRL în privința lui Nicolae Teleșco; a restabilit pe Nicolae Teleșco în funcția de șofer-expeditor internațional al CC „Keramin Chișinău” SRL sau într-o funcție similară deținută anterior concedierii, în lipsa acesteia, din data emiterea ordinului nr. 189/14p din 16 iulie 2014; a respins cerințele lui Nicolae Teleșco cu privire la anularea actului de refuz de îndeplinire a rutei, conform ordinului nr. 179/14 din 15 iulie 2014 și a anchetei de serviciu, conform ordinului nr. 181/14p din 14 iulie 2014; a obligat CC „Keramin Chișinău” SRL să opereze modificările corespunzătoare în carnetul de muncă a lui Nicolae Teleșco; a încasat din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Nicolae Teleșco salariul neobținut în rezultatul privării ilegale de posibilitatea de a munci pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, și anume de la 16 iulie 2014 până la 16 iulie 2017, în sumă totală de 262144,44 de lei; a încasat din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul lui Nicolae Teleșco prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar în sumă de 7281,79 de lei; a respins cerințele lui Nicolae Teleșco cu privire la încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a reținerilor din salariu în sumă de 33047,53 de lei, precum și a diurnelor restante în sumă de 6130 de euro; a obligat CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice înscrierile în carnetul de muncă a lui Ion Rusu, prin substituirea sintagmei „art. 86 p. 1) Codul muncii” cu „art. 85 alin. (1) Codul muncii”; a respins cerințele lui Ion Rusu cu privire la încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a reținerilor din salariu în sumă de 20526,66 de lei, precum și a diurnelor restante în sumă de 6265 de euro; a încasat din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 8340,54 de lei; a dispus executarea imediată a hotărârii în partea restabilirii în funcție și încasării în beneficiul lui Nicolae Teleșco a unui salariu mediu lunar pentru perioadă de absență forțată de la muncă în sumă de 7281,7 de lei. În rest, acțiunea în partea cerințelor cu privire la încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată a respins-o ca fiind neîntemeiată.

Instanța de apel prin decizia din 11 iulie 2018 a respins apelul declarat de Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu, reprezentați de avocatul Boris Malachi; a admis apelul declarat de CC „Keramin Chișinău” SRL, reprezentată de avocatul Gheorghe Iudin; a casat hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în partea admiterii parțiale a acțiunii lui Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu, încasării din contul CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 8340,50 de lei, dispunerii executării imediate a hotărârii în partea restabilirii în funcție și încasării în beneficiul lui Nicolae Teleșco a unui salariu mediu lunar pentru perioadă de absență forțată de la muncă în sumă de 7281,7 de lei cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care: a admis parțial acțiunea lui Oleg Cebotari; a obligat CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice în carnetul de muncă a lui Oleg Cebotari mențiunea ce ține de data concedierii și anume 22 iulie 2014; a respins ca neîntemeiate pretențiile lui Oleg Cebotari și Nicolae Teleșco cu privire la anularea ordinului de concediere a lui Oleg Cebotari nr. 188/14p din 16 iulie 2014, obligarea CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice înscrierile în carnetul de muncă, prin substituirea concedierii cu

demisia din proprie inițiativă, încasarea în beneficiul lui Oleg Cebotari a salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, încasarea în beneficiul lui Oleg Cebotari a prejudiciului moral, anularea ordinului de concediere a lui Nicolae Teleşco nr. 189/14p din 16 iulie 2014, restabilirea lui Nicolae Teleşco la locul de muncă în funcția de șofer-expeditor internațional, ocupată până la emiterea ordinului nr. 189/14p din 16 iulie 2014, obligarea pârâtului să opereze modificările necesare în carnetul de muncă a lui Nicolae Teleşco, încasarea în beneficiul lui Nicolae Teleşco a salariului mediu lunar pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, încasarea în beneficiul lui Nicolae Teleşco a prejudiciului moral; a încasat de la CC „Keramin Chișinău” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei. În rest, hotărârea primei instanțe a menținut-o.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În corespundere cu prevederile art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Din conținutul normei enunțate se deduce că, hotărârea judecătorească trebuie să cuprindă motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților.

În mod necesar, o hotărâre judecătorească trebuie să cuprindă în motivarea sa argumentele pro și contra care au format, în fapt și în drept, convingerea instanței cu privire la soluția pronunțată, argumente care, în mod necesar, trebuie să se raporteze, pe de o parte, la susținerile și apărările părților, iar, pe de altă parte, la dispozițiile legale aplicabile raportului juridic dedus judecății, în caz contrar hotărârea se va considera lipsită de suport probator și legal, și pronunțată cu nerespectarea prevederilor legale.

Așadar, verificând legalitatea deciziei atacate, prin prisma prevederilor legale, argumentelor invocate în cererea de recurs și în referință, Colegiul constată că instanța de apel, la examinarea cauzei, a interpretat și a aplicat eronat prevederile legale, concluziile expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară.

Art. 373 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Raportând normele enunțate la circumstanțele cauzei din speță, Colegiul constată că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe greșit a apreciat materialul probator prezent la actele cauzei.

Astfel, Colegiul consideră eronată concluzia instanței de apel, or, materialele cauzei cert denotă că la 10 octombrie 2012, între Ion Rusu și CC „Keramin Chișinău” SRL a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 05/12, Ion Rusu fiind angajat în funcția de șofer-expeditor internațional (f.d. 86-88, Vol. I), în aceeași zi fiindu-i adusă la cunoștință și fișa de post (f.d. 89-91, Vol. I), precum și

semnând cu angajatorul CC „Keramin Chișinău” SRL contractul de răspundere individuală materială deplină nr. 05/12M (f.d. 92-93, Vol. I).

Tot actele cauzei atestă că la 22 mai 2013, între Nicolae Teleșco și CC „Keramin Chișinău” SRL a fost încheiat contract individual de muncă, fără număr, prin care primul a fost angajat în funcția de șofer-expeditor internațional (f.d. 22-22, verso, Vol. I), în aceeași zi fiindu-i adusă la cunoștință fișa de post (f.d. 160-162, Vol. I), precum și semnând cu angajatorul CC „Keramin Chișinău” SRL contractul de răspundere individuală materială deplină nr. /13M (f.d. 163-164, Vol. I).

De asemenea, materialele cauzei denotă că la 01 iulie 2013, între Oleg Cebotari și CC „Keramin Chișinău” SRL a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 07/13, prin care primul a fost angajat în funcția de șofer-expeditor internațional (f.d. 20-21, Vol. I), în aceeași zi fiindu-i adusă la cunoștință fișa de post (f.d. 125-127, Vol. I), precum și semnând cu angajatorul CC „Keramin Chișinău” SRL contractul de răspundere individuală materială deplină nr. 07/13M (f.d. 128-129, Vol. I).

Prin scrisoarea nr. 29 din 17 iulie 2014, adresată lui Oleg Cebotari, CC „Keramin Chișinău” SRL i-a comunicat că a fost concediat în baza Ordinului nr. 188/14P din 16 iulie 2014 și urma să se prezinte la sediul angajatorului pentru a primi plățile finale și carnetul de muncă (f.d. 25, Vol. I).

Prin scrisoarea nr. 31 din 17 iulie 2014, adresată lui Ion Rusu, CC „Keramin Chișinău” SRL i-a comunicat că a fost concediat în baza Ordinului nr. 190/14P din 16 iulie 2014 și urma să se prezinte la sediul companiei pentru a primi plățile finale și carnetul de muncă (f.d. 26, Vol. I).

Așadar, potrivit ordinului CC „Keramin Chișinău” SRL nr. 189/14p din 16 iulie 2014, Nicolae Teleșco a fost concediat din funcția de șofer-expeditor internațional, începând cu 16 iulie 2014, conform art. 86 alin. 1) lit. g) din Codul muncii, în temeiul Actului de refuz de îndeplinire a rutei, conform ordinului nr. 179/14p din 15 iulie 2014, Anchetei de serviciu conform ordinului nr. 181/14p din 14 iulie 2014, însă Nicolae Teleșco făcând cunoștință cu ordinul a menționat în scris că nu este de acord cu acesta (f.d. 177, Vol. I).

Conform ordinului CC „Keramin Chișinău” SRL nr. 188/14p din 16 iulie 2014, Oleg Cebotari a fost concediat din funcția de șofer-expeditor internațional, începând cu 16 iulie 2014, conform art. 86 alin. 1) lit. g) al Codului muncii, încălcarea repetată, pe parcursul unui an a obligațiilor de muncă, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare, în temeiul Actului de refuz de îndeplinirea rutei, conform ordinului nr. 178/14p din 14 iulie 2014, anchetei de serviciu conform ordinului nr.188/14p din 15 iulie 2014, însă Oleg Cebotari făcând cunoștință cu ordinul a menționat în scris că nu este de acord, din motiv că nu a avut anterior sancțiuni disciplinare (f.d. 176, Vol. I).

Tot, la 16 iulie 2014, conform ordinului CC „Keramin Chișinău” SRL nr. 190/14p a demisionat din funcția de șofer-expeditor internațional, Ion Rusu, începând cu data de 16 iulie 2014, conform art. 85 din Codul muncii, în temeiul cererii personale de demisie (f.d. 85, Vol. I).

În speță, Colegiul consideră necesar a menționa că cele supra relatate se confirmă și prin copiile carnetelor de muncă a salariaților (f.d. 28, 29, 23, 24 Vol. I).

Totodată, instanța de recurs reține că la 24 iulie 2014, de către CC „Keramin Chișinău” SRL lui Oleg Cebotari i-au fost calculate plățile cuvenite la eliberare.

Astfel, conform Dispoziției de plată nr. 24 i-a fost calculată plata finala conform Ordinului nr. 188/14p din 16 iulie 2014, în suma de 10 895,52 de lei (f.d. 30; 183, Vol. I); conform Dispoziției de plată nr. 26 i-a fost calculată suma datoriei la salariu în mărime de 17 784,85 de lei (f.d. 31; 184, Vol. I), or, conform Chitanței la dispoziția de încasare nr. 436 de la Oleg Cebotari a fost încasată suma de 19 488,49 de lei (f.d. 32; 99, Vol. I); Chitanței la dispoziția de încasare nr. 429 de la Oleg Cebotari a fost încasată suma de 2 985,34 de lei (f.d. 33, Vol. I).

De asemenea, tot la 24 iulie 2014, de către CC „Keramin Chișinău” SRL lui Nicolae Teleșco i-au fost calculate plățile cuvenite la eliberare. Astfel, conform Dispoziției de plată nr. 28 i-a fost calculată suma datorie la salariu în mărime de 29655,75 de lei (f.d. 34; 182, Vol. I); conform Dispoziției de plată nr. 29 i-a fost calculată plata finala conform Ordinului nr. 189/14p din 16 iulie 2014, în sumă de 63 291,89 de lei (f.d. 35; 181, Vol. I), or, conform Chitanței și dispoziției de încasare nr. 438 de la Nicole Teleșco a fost încasată suma de 33 047,53 de lei (f.d. 36; 130, Vol. I).

La 24 iulie 2014, de către CC „Keramin Chișinău” SRL lui Ion Rusu i-au fost calculate plățile cuvenite la eliberare. Astfel, conform Dispoziției de plată nr. 25 i-a fost calculată plata finala conform Ordinului nr. 190/14p din 16 iulie 2014 în sumă de 15 203,75 lei (f.d. 37; 180, Vol. I), or, conform Chitanței și dispoziției de încasare nr. 437 de la Ion Rusu a fost încasată suma de 14 944,76 de lei (f.d. 38; 73; 227, Vol. I); conform Chitanței la dispoziția de încasare nr. 346 din 31 decembrie 2013 de la Ion Rusu a fost încasată suma de 5 581,90 de lei, în baza: „Reținerea pierderilor de motorină pentru septembrie, octombrie, noiembrie 2013” (f.d. 39, Vol. I).

Actele cauzei atestă că la 18 iulie 2014, Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu au sesizat Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la încălcările admise de CC „Keramin Chișinău” SRL în calitate de angajator, și anume privind neachitarea salariului pe o perioadă îndelungată de timp, neachitarea diurnelor, impunerea la prestarea muncii peste program, rețineri nejustificate a unor sume importante din salariu (f.d. 40, Vol. I).

Prin răspunsul Inspectoratului de Stat al Muncii nr. 1317/14 din 01 august 2014, petiționarii au fost informați despre rezultatele examinării plângerilor lor, fiindu-le comunicat că angajatorul în perioada activității lor în cadrul companiei nu a respectat termenele, periodicitate și locul de plată a salariului, încălcând astfel prevederile art. 142 alin. (1) din Codul muncii. Totodată, au fost informați că pe numele administratorului CC „Keramin Chișinău” SRL, Ana Babin, a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 55 alin. (1) din Codul Contravențional, care a fost remis Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău pentru examinare (f.d. 41-43, Vol. I).

Urmare a răspunsului primit, la 23 septembrie 2014, Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu s-au adresat cu o cerere prealabilă către CC „Keramin Chișinău” SRL și au solicitat anularea ordinelor de sancționare disciplinară și de concediere a lor, precum și achitarea drepturilor salariale restante, scrisoarea fiind recepționată la 24 septembrie 2014, însă, a rămas fără răspuns (f.d. 44-45, Vol. I).

Conform art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, concedierea - desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată - se admite pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare.

În conformitate cu art. 89 alin. (1), (2) din Codul muncii, salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu - prin hotărâre a instanței de judecată. La examinarea litigiului individual de muncă de către instanța de judecată, angajatorul este obligat să dovedească legalitatea și să indice temeiurile transferării sau eliberării din serviciu a salariatului.

Art. 90 din Codul muncii, statuează că în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă; b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. Mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului. În locul restabilirii la locul de muncă, părțile pot încheia o tranzacție de împăcare, iar în caz de litigiu - instanța de judecată poate încasa de la angajator, cu acordul salariatului, în beneficiul acestuia, o compensație suplimentară la sumele indicate la alin.(2) în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare ale salariatului.

Reieșind din cele supra relatate, Colegiul consideră întemeiată argumentarea primei instanțe prin care a indicat că conform practicii judiciare la examinarea litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă, se admite concedierea salariatului numai în cazul încălcării repetate, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă. Trebuie de înțeles că sancțiunea disciplinară aplicată anterior datei încălcării repetate nu a fost revocată, sancțiunea disciplinară a fost aplicată de organul abilitat cu respectarea modului de aplicare etc. Astfel, la concedierea salariatului din motivul încălcării repetate a obligațiilor de muncă, instanța va verifica dacă la aplicarea repetată a sancțiunii disciplinare angajatorul a ținut cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective, dacă a fost respectat termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare, dacă concedierea a avut loc cu acordul preliminar a organului sindical etc., adică cu respectarea dispozițiilor art. 206-211 din Codul muncii. Dacă instanța va constata că sancțiunea disciplinară a fost aplicată cu încălcarea legislației, această concluzie urmează a fi motivată în hotărâre. Urmează a fi motivată și concluzia instanței privind corectitudinea sancțiunii aplicate anterior, indiferent dacă aceasta a fost sau nu contestată de salariat. La încetarea contractului individual de muncă pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, preavizarea salariatului despre desfacerea contractului individual de muncă nu este obligatorie.

Având în vedere cele expuse și verificând legalitatea concedierii salariatului Oleg Cebotari și anume dacă la aplicarea repetată a sancțiunii disciplinare angajatorul a ținut cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective, dacă a fost respectat termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare, dacă concedierea a avut loc cu respectarea dispozițiilor art. 206-211 din Codul muncii, prima instanță corect a constatat că la baza emiterii Ordinului nr. 188/14p din 16 iulie 2014 cu privire la concedierea lui Oleg Cebotari a fost pus

Actul de refuz de îndeplinire a rutei, fiind sancționat conform Ordinului nr. 178/14p din 14 iulie 2014 și Ancheta de serviciu conform Ordinului nr. 188/14p din 15 iulie 2014 (f.d. 176, Vol. I).

Astfel, Colegiul consideră ca neîntemeiate argumentele CC „Keramin Chișinău” SRL, precum că încălcarea disciplinei de muncă de către Oleg Cebotari s-a manifestat prin faptul că a refuzat deplasarea în România, conform Ordinului nr. 178/14p din 14 iulie 2014, deoarece, conform art. 210 alin. (1) din Codul muncii, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordinul angajatorului, iar careva acte în vederea confirmării abaterii disciplinare manifestate de către Oleg Cebotari, precum și aplicării sancțiunii disciplinare, la materialele cauzei nu au fost prezentate de către intimată.

Totodată, CC „Keramin Chișinău” SRL nu a prezentat nici actele care au stat la baza emiterii ordinului nr. 188/14p din 16 iulie 2014 cu privire la concediere, și anume Actul de refuz de îndeplinirea rutei, conform Ordinului nr. 178/14p din 14 iulie 2014 precum și Ancheta de serviciu conform Ordinului nr. 188/14p din 15 iulie 2014, or, în asemenea circumstanțe se atestă lipsa cărorva acte juridice valabile în temeiul cărora lui Oleg Cebotari i-ar fi fost aplicate sancțiuni disciplinare repetate cu respectarea dispozițiilor art. 206-211 din Codul muncii.

Prin urmare, nu a executat obligația de a dovedi legalitatea și temeiurile eliberării din serviciu a salariatului, or, contrar sarcinii pozitive de probațiune instituite de art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă și art. 89 alin. (2) Codul muncii, intimata nu a prezentat niciun act juridic prevăzut la art. 210 alin. (1) Codul muncii, privind aplicarea repetată a sancțiunii disciplinare față de salariat, în vederea demonstrării legalității și temeiniciei eliberării din serviciu a acestuia.

La acest capitol, prima instanță întemeiat a concluzionat că în speță nu se întrunesc temeiurile stabilite la art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, iar în rezultat corect a hotărât de a anula Ordinul nr. 188/14p din 16 iulie 2014 cu privire la concedierea lui Oleg Cebotari, ca fiind ilegal și emis cu încălcarea procedurii prevăzute la art. 81 alin. (3) din Codul muncii.

În partea cerinței lui Oleg Cebotari privind obligarea CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice înscrisurile în carnetul de muncă, prin substituirea concedierii cu demisia din proprie inițiativă, se reține că în temeiul art. 90 alin. (4) Codul muncii, în locul restabilirii la locul de muncă, părțile pot încheia o tranzacție de împăcare, iar în caz de litigiu - instanța de judecată poate încasa de la angajator, cu acordul salariatului, în beneficiul acestuia, o compensație suplimentară la sumele indicate la alin. (2) în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare ale salariatului.

Astfel, dacă salariatul a solicitat numai recunoașterea nulității actului de concediere fără restabilirea în funcția deținută anterior, instanța va dispune modificarea înscrisurii în carnetul de muncă, unde concedierea se va substitui cu demisia din propria inițiativă.

Prin urmare, având în vedere că constatarea ilegalității concedierii lui Oleg Cebotari a fost succedată de dispunerea restabilirii acestuia în funcția deținută anterior concedierii, însă acesta consideră inoportună restabilirea sa în funcția ocupată, precum și în condițiile în care recurentul a invocat că a anunțat angajatorul prin cerere scrisă la 02 iulie 2014 despre demisia din propria inițiativă, deși angajatorul a negat înregistrarea unei astfel de cereri, și ținând cont de principiul neîngrădirii dreptului la muncă și libertatea muncii, care include dreptul la munca liber aleasă sau acceptată, dreptul dispunerii de capacitățile sale de

muncă, dreptul alegerii profesiei și ocupației, prima instanță corect a apreciat ca fiind întemeiată pretenția respectivă.

Cât privește pretenția lui Oleg Cebotari privind încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a salariului neobținut în mărime de 4697,55 de lei pentru absență forțată de la serviciu în perioada 16 iulie 2014 - 01 august 2014, Colegiul reține că conform art. 90 alin. (1) și (2) din Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă; compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.

Conform art. 330 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Prin prisma normelor precitate urmează a reține că caracterul ilegal al concedierii instituie obligația angajatorului de a compensa salariatului concediat ilicit salariul pentru perioada absenței forțate de la lucru pentru întreaga perioadă de absență forțată.

În acest context, conform informației eliberate de CC „Keramin Chișinău” SRL privind salariul calculat în perioada lunilor ianuarie-iulie 2014 lui Nicolae Teleșco i-a fost calculat salariu în mărime de 29039,39 de lei, lui Oleg Cebotari i-a fost calculat salariu în mărime de 36234,54 de lei și lui Ion Rusu i-a fost calculat salariu în mărime de 18179,68 de lei (f.d. 185, Vol. I).

Totodată, conform certificatului eliberat de CC „Keramin Chișinău” SRL nr. 36 din 03 octombrie 2016 privind calcularea salariului mediu pentru angajatul Oleg Cebotari, salariu mediu al acestuia pentru o zi a constituit 313,7 lei, calculat conform Modulului de calculare a salariului mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 426 din 26 aprilie 2004 (f.d. 216, Vol. I).

Reieșind din cele relatate se atestă că în perioada 16 iulie 2014 - 01 august 2014, Oleg Cebotari a fost privat ilegal de posibilitatea de a munci 15 zile lucrătoare, ceea ce constituie suma de 4697,55 de lei (3132,17 x 15 zile), sumă ce întemeiat a fost dispusă spre încasare din contul CC „Keramin Chișinău” SRL.

Verificând legalitatea concedierii salariatului Nicolae Teleșco, și anume, dacă la aplicarea repetată a sancțiunii disciplinare angajatorul a ținut cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective, dacă a fost respectat termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare, dacă concedierea a avut loc cu respectarea dispozițiilor art. 206-211 din Codul muncii, Colegiul reține că la baza emiterii Ordinului nr.189/14p din 16 iulie 2014 cu privire la concedierea lui Nicolae Teleșco a stat Actul de refuz de îndeplinire a rutei, conform ordinului nr. 179/14p din 15 iulie 2014, Ancheta de serviciu conform Ordinului nr. 181/14p din 14 iulie 2014, cu care Nicolae Teleșco a făcut cunoștință și a înscris mențiunea că nu este de acord (f.d. 27, 177, Vol. I).

La caz, instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele reprezentatului CC „Keramin Chișinău” SRL precum că încălcarea disciplinei de muncă de către Nicolae Teleșco s-a manifestat prin refuzul acestuia de a pleca în deplasare

conform Ordinului nr.179/14p din 15 iulie 2014 cu privire la deplasarea prin Republica Moldova și Ancheta de serviciu conform Ordinului nr. 181/14p din 14 iulie 2014, întrucât Actul din 15 iulie 2014 prin care s-a constatat refuzul lui Nicolae Teleșco de a semna comunicarea Ordinului nr. 179/14p din 15 iulie 2014 nu poate fi asimilat refuzului de a îndeplini ruta, or, potrivit prevederilor art. 208 din Codul muncii, până la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă. Refuzul de a prezenta explicația cerută se consemnează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților. În funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze și o anchetă de serviciu. În cadrul anchetei, salariatul are dreptul să-și explice atitudinea și să prezinte persoanei abilitate cu efectuarea anchetei toate probele și justificările pe care le consideră necesare.

Mai mult, neîntemeiate sunt și alegațiile reprezentantului CC „Keramin Chișinău” SRL precum că faptul refuzului de a îndeplini ruta și a da explicații a fost constatate prin actele de constatare corespunzătoare, or, în conformitate cu prevederile art. 210 alin. (1) din Codul muncii, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordinul angajatorului, însă niciun act ce ar confirma abaterea disciplinară manifestată de către Nicolae Teleșco, precum și aplicării sancțiunii disciplinare, la materialele cauzei nu au fost prezentate de către intimată.

În acest context, relevant este că nici hotărârea comisiei de anchetă de serviciu conform Ordinului nr. 181/14p din 15 iulie 2014 nu se referă la încălcarea disciplinei de muncă de către Nicolae Teleșco care s-a manifestat prin faptul că a refuzat deplasarea conform Ordinului nr. 179/14p din 15 iulie 2014, întrucât Ancheta de serviciu conform Ordinului nr. 181/14p a fost efectuată în vederea stabilirea mărimii prejudiciului material cauzat de salariat și a cauzelor apariției acestui prejudiciu (f.d. 152, Vol. I) și finalizată cu tragerea la răspundere materială deplină a lui Nicolae Teleșco pentru prejudiciul material cauzat în baza ordinului nr. 192/14p din 16 iulie 2014.

Prin urmare, prima instanță întemeiat a constatat mai multe neconcordanțe în Ordinul CC „Keramin Chișinău” SRL nr. 189/14p din 16 iulie 2014, cu privire la concedierea lui Nicolae Teleșco, referitoare la temeiurile de fapt și de drept ale concedierii, or, în asemenea circumstanțe se atestă lipsa cărorva acte juridice valabile în temeiul cărora lui Nicolae Teleșco i-ar fi fost aplicate sancțiuni disciplinare repetate cu respectarea dispozițiilor art. 206-211 din Codul muncii.

Cumulul circumstanțelor indicate, precum și reținând că angajatorul fiind obligat să dovedească legalitatea și să indice temeiurile eliberării din serviciu a salariatului, dar care nu a prezentat nici un act juridic în corespundere cu prevederile art. 210 alin. (1) Codul muncii, privind aplicarea repetată a sancțiunii disciplinare față de salariatul Nicolae Teleșco, în vederea demonstrării legalității și temeiniciei eliberării din serviciu a salariatului, Colegiul consideră că prima instanță corect a ajuns la concluzia că în speță nu se întrunesc temeiurile stabilite la art. 86 alin. (1) lit. g) Codul muncii, pentru concedierea lui Nicolae Teleșco.

Cu referire la pretenția lui Nicolae Teleșco de restabilirea în funcția de șofer-expeditor internațional al CC „Keramin Chișinău” SRL sau într-o funcție similară deținută anterior concedierii, în lipsa acesteia din data emiterii ordinului nr. 189/14p din 16 iulie 2014, instanța corect a reținut că în temeiul art. 89 alin. (1) Codul muncii, salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim

din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu - prin hotărârea instanței de judecată.

Așadar, constatarea ilegalității concedierii reclamantului este succedată de dispunerea restabilirii acestuia în funcția deținută anterior concedierii.

Conform art. 90 alin. (1) și (2) Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă; compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.

Art. 330 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, statuează că angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Prin prisma acestor norme, prima instanță corect a relevat că caracterul ilegal al concedierii instituie obligația angajatorului de a compensa salariatului concediat ilicit salariul pentru perioada absenței forțate de la lucru, pe întreaga perioadă de absență forțată, respectiv pentru perioada din 16 iulie 2014 până la data emiterii hotărârii, prin care s-a dispus restabilirea reclamantului la locul de muncă, dar care nu va depăși limita de 3 ani, în conformitate cu prevederile art. 267 Cod civil.

Conform pct. 5 al Modulului de calculare a salariului mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 426 din 26 aprilie 2004, salariul mediu lunar se determină reieșind din salariul obținut de salariat în trei luni premergătoare concedierii sale.

În acest context, urmează a reține că conform informației eliberate de CC „Keramin Chișinău” SRL în perioada lunilor ianuarie - iulie 2014 lui Nicolae Teleșco i-a fost calculat salariu în mărime de 29039,39 de lei.

Totodată, conform certificatului eliberat de CC „Keramin Chișinău” SRL nr. 37 din 03 octombrie 2016, Nicolae Teleșco a fost remunerat cu un salariu mediu pentru o zi în mărime de 247,68 de lei, în conformitate cu Modul de calculare a salariului mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 426 din 26 aprilie 2004.

Astfel, în perioada 16 iulie 2014 - 16 iulie 2017, Nicolae Teleșco a fost privat ilegal de posibilitatea de a munci o perioadă de 3 ani, salariul neobținut în rezultatul privării ilegale de posibilitatea de a munci constituind suma de 262 144,44 de lei (247,68 de lei x 29,4 de zile x 36 de luni).

În partea cerințelor lui Nicolae Teleșco privind anularea Actului de refuz de îndeplinire a rutei, conform ordinului nr. 179/14 din 15 iulie 2014 și a Anchetei de serviciu, conform ordinului nr. 181/14p din 14 iulie 2014 emise în privința sa, prima instanța întemeiat a constatat că contrar obligației pozitive de probațiune stabilite acesta nu și-a probat pretențiile.

Or, conform art. 118, alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Mai mult, la materialele cauzei nu au fost prezentate probe pertinente, admisibile și concludente în corespundere cu prevederile art. 121-122 Cod de procedură civilă, ce ar confirma întocmirea unor asemenea acte de către angajator,

motiv pentru care prima instanță întemeiat a concluzionat în sensul respingerii cerinței lui Nicolae Teleșco și Ion Rusu privind anularea Actului de refuz de îndeplinire a rutei, conform ordinului nr. 179/14 din 15 iulie 2014 și a Anchetei de serviciu, conform ordinului nr. 181/14p din 14 iulie 2014.

În conformitate cu art. 66 alin. (3) din Codul muncii, înscrierile cu privire la motivele încetării contractului individual de muncă se efectuează în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare, indicându-se articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Conform pct. 59 al Regulamentului privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1449 din 24 decembrie 2007, înscrierile cu privire la motivele încetării contractului individual de muncă se efectuează în carnetul de muncă în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare, indicându-se articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Pct. 22 din același Regulament, stabilește că în cazul în care în carnetul de muncă s-a efectuat o înscriere despre eliberare sau transfer, care ulterior au fost recunoscute nevalabile, la solicitare, salariatului i se eliberează un duplicat al carnetului de muncă, în care nu se include această înscriere. În acest caz cheltuielile sunt suportate de unitate.

Prin prisma normelor precitate, Colegiul consideră întemeiată concluzia primei instanțe în sensul obligării CC „Keramin Chișinău” SRL să opereze modificările corespunzătoare în carnetul de muncă al salariatului Nicolae Teleșco, în cazul în care această pretenție este una subsecventă constatării ilegalității concedierii reclamantului, precum și restabilirea acestuia în funcția deținută anterior concedierii.

În continuare, Colegiul consideră necesar a reitera prevederile art. 90 alin. (2) lit. c) Codul muncii, care prevede că repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.

Conform art. 90 alin. (3) Codul muncii, mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

În corespundere cu art. 329 alin. (1) și (2) Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, prima instanță întemeiat a relevat că privarea ilicită a lui Oleg Cebotari de posibilitatea de a munci și de a-și câștiga surse pentru întreținerea sa, i-au cauzat cert acestuia suferințe psihice, ce a constituit temei pentru repararea prejudiciului moral conform art. 1422 alin. (1) din Codul civil, acestea fiind manifestate în forma emoțiilor negative, retrăirilor, stresului, etc. atribuite și de jurisprudența CtEDO ca fiind elemente ale suferințelor morale cauzate persoanei (cauza Sommerfeld c. Germaniei).

Astfel, Colegiul consideră corectă concluzia primei instanță prin care a indicat că, în speță, se întrunesc și temeiurile legale pentru obligarea angajatorului, CC „Keramin Chișinău” SRL de a compensa prejudiciul moral cauzat salariaților prin concedierea ilicită a acestora, reținând încălcările comise, întinderea acestora și caracterul suferințelor eventual cauzate salariaților și întemeiat a considerat necesar de a încasa prejudiciul moral în mărimea unui salariu mediu lunar.

Subsidiar, cu referire la pretenția lui Ion Rusu de obligare a CC „Keramin Chișinău” SRL să modifice înscrierile în carnetul de muncă, prin substituirea sintagmei „art. 86 p.1) Codul muncii” cu „art. 85 alin.(1) Codul muncii”, Colegiul reiterează că în conformitate cu art. 66 alin. (3), (4) din Codul muncii, înscrierile cu privire la motivele încetării contractului individual de muncă se efectuează în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare, indicându-se articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege. În cazul încetării contractului individual de muncă din inițiativa salariatului, pentru motive de care legislația leagă posibilitatea acordării unor înlesniri și avantaje, înscrierea cu privire la încetarea contractului individual de muncă se efectuează cu indicarea acestor motive.

Conform pct. 59 al Regulamentului privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1449 din 24 decembrie 2007, înscrierile cu privire la motivele încetării contractului individual de muncă se efectuează în carnetul de muncă în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare, indicându-se articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Pct. 63 din același Regulament, stabilește că în caz de demisie, în coloana 4 a capitolului V din carnetul de muncă se face înscrierea: „A demisionat conform art. 85 din Codul muncii”.

Totodată, în corespundere cu prevederile pct. 22 din același Regulament, în cazul în care în carnetul de muncă s-a efectuat o înscriere despre eliberare sau transfer, care ulterior au fost recunoscute nevalabile, la solicitare, salariatului i se eliberează un duplicat al carnetului de muncă, în care nu se include această înscriere. În acest caz cheltuielile sunt suportate de unitate.

Așadar, reținând că Ion Rusu la 02 iulie 2014 a depus cerere de eliberare din funcție, din proprie inițiativă, iar prin ordinul CC „Keramin Chișinău” SRL nr. 190/14p din 16 iulie 2014, s-a dispus eliberarea acestuia din funcție din proprie inițiativă, însă potrivit înscrierilor efectuate de pârât în carnetul de muncă a fost indicat că „Este demisionat din funcție conform art. 86 p. 1 al CM RM - din proprie inițiativă”, prima instanță corect a apreciat ca fiind întemeiată și această pretenție.

Mai mult, prima instanță corect a considerat ca fiind neîntemeiate argumentele reprezentantului CC „Keramin Chișinău” SRL referitor la pretinsa nerespectare a procedurii prealabile de către Ion Rusu, întrucât, legislația muncii nu prevede respectarea obligatorie a procedurii prealabile de soluționare a litigiilor dintre salariați și angajatori.

Or, potrivit art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 luni de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

În acest context, în pofida faptului că contractul individual de muncă ar prevedea careva condiții obligatorii prealabile adresării în judecată, acestea urmează a fi tratate prin prisma art. 49 alin. (3) din Codul muncii, care prevede că,

este interzisă stabilirea pentru salariat, prin contractul individual de muncă, a unor condiții sub nivelul celor prevăzute de actele normative în vigoare, de convențiile colective și de contractul colectiv de muncă.

Totodată, Colegiul menționează că conform art. 148 alin. (1), (2) lit. d), (3) din Codul muncii, reținerile din salariu se pot face numai în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative. Reținerile din salariu pentru achitarea datoriilor salariaților față de angajator se pot face în baza ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) acestuia pentru repararea prejudiciului material cauzat unității din vina salariatului (art.338). În cazurile specificate la alin.(2), angajatorul are dreptul să emită ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de reținere în termen de cel mult o lună din ziua expirării termenului stabilit pentru restituirea avansului sau achitarea datoriei, din ziua efectuării plății greșit calculate ori a constatării prejudiciului material. Dacă acest termen a fost omis ori salariatul contestă temeiul sau cuantumul reținerii, litigiul se va examina de către instanța de judecată la cererea angajatorului sau salariatului (art.349-355).

Astfel, Colegiul relevă că la baza pretinselor rețineri din salariul recurenților au fost puse: dispoziția de încasare nr. 436 și nr. 429 din 24 iulie 2014, prin care de la Oleg Cebotari a fost încasată suma de 19 488,49 de lei și suma de 2985,34 de lei (f.d. 32; 33, 99, Vol. I), dispoziția de încasare nr. 438 din 24 iulie 2014, prin care de la Nicole Teleșco a fost încasată suma de 33047,53 de lei (f.d. 36; 130, Vol. I), dispoziția de încasare nr. 437 din 24 iulie 2014 și nr. 346 din 31 decembrie 2013, prin care de la Ion Rusu a fost încasată suma de suma de 14 944,76 de lei și suma de 5 581,90 de lei (f.d. 39; 38; 73; 227, Vol. I).

În speță, instanța de recurs reține că dispozițiile supra indicate au fost emise de CC „Keramin Chișinău” SRL în rezultatul achitării de către recurenți a sumelor solicitate, ca urmare a răspunderii materiale individuale depline a acestora față de angajator, pentru neasigurarea integrității valorilor transmise, în temeiul rapoartelor, hotărârilor comisiei de anchetă și ordinelor interne ale angajatorului, precum și în baza contractelor de răspundere individuală materială deplină nr. 05/12M din 10 octombrie 2012, nr. /13M din 22 mai 2012, nr. 07/13M din 01 iulie 2013 (f.d. 92-93; 163-164; 128-129, Vol. I), încheiate între angajator și Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu, prin care părțile au convenit asupra reglementărilor privind răspunderea materială deplină a salariatului pentru prejudiciul cauzat angajatorului și asupra cazurilor de răspundere materială între angajator și salariat.

În corespundere cu art. 333 alin. (1) din Codul muncii, salariatul este obligat să repare prejudiciul material cauzat angajatorului, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Conform art. 337 din Codul muncii, răspunderea materială deplină a salariatului constă în obligația lui de a repara integral prejudiciul material cauzat. Salariatul poate fi tras la răspundere materială deplină pentru prejudiciul material cauzat doar în cazurile prevăzute la art.338.

Potrivit art. 338 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile când între salariat și angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrității bunurilor și altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri (art.339).

În corespundere cu art. 339 alin.(1) din Codul muncii, contractul scris cu privire la răspunderea materială deplină poate fi încheiat de angajator cu salariatul

care a atins vârsta de 18 ani și care deține o funcție sau execută lucrări legate nemijlocit de păstrarea, prelucrarea, vânzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise.

Astfel, prin prisma normelor precitate prima instanța întemeiat a considerat neîntemeiate argumentele salariaților în vederea susținerii pretenției privind încasarea din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a reținerilor din salariu, întrucât poziția acestora a fost una contradictorie.

Mai mult, în speță, Colegiul consideră necesar a menționa că Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu au achitat benevol sumele menționate, în casieria angajatorului, în calitate de prejudiciu material cauzat angajatorului, fapt afirmat de intimată și care nu a fost negat de recurenți.

În situația creată Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că prima instanță întemeiat a respins cerința recurenților de încasare a presupuselor rețineri din salariu, în cazul în care actele cauzei nu atestă reținerea de către angajator a cărorva sume de bani de la salariați, iar sumele în litigiu au fost achitate benevol de salariați în calitate de prejudiciu material cauzat angajatorului.

Referitor la pretențiile de încasare din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a diurnelor restante, Colegiul notează că în conformitate cu art. 174 alin. (1) din Codul muncii, prin deplasare în interes de serviciu se înțelege delegarea salariatului, conform ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) angajatorului, pe un anumit termen, pentru executarea obligațiilor de muncă în afara locului de muncă permanent.

Conform art. 176 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul muncii, în cazul deplasării în interes de serviciu, angajatorul este obligat să compenseze salariatului diurna. Modul și mărimea compensării cheltuielilor legate de deplasările în interes de serviciu se aprobă de Guvern.

În conformitate cu pct. 31 din Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10 din 05 ianuarie 2012, șoferilor, expeditorilor auto, ghizilor și altor salariați antrenați în rutele traficului auto internațional de mărfuri și călători li se plătesc diurne în funcție de timpul aflării lor peste hotare, aplicându-se normele diurnelor în valută străină stabilite conform categoriei I, în următoarele cuantumuri: 20 % din diurnă, în cazul în care salariatul se află peste hotare până la 8 ore; 40 % din diurnă, în cazul în care salariatul se află neîntrerupt peste hotare mai mult de 8 ore, dar nu mai mult de 24 ore și în cazul aflării salariatului peste hotare peste 24 ore diurnele se achită în modul general stabilit de prezentul Regulament.

În corespundere cu pct. 45 din același Regulament, plata diurnelor salariaților delegați se efectuează conform normelor stabilite în anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

Astfel, prima instanță întemeiat a reținut că potrivit notelor contabile prezentate de angajator lui Ion Rusu pe parcursul anilor 2013-2014 i-au fost calculate și achitate diurne în sumă de 62408,67 lei, lui Oleg Cebotari pe parcursul anilor 2013-2014 i-au fost calculate și achitate diurne în sumă de 47497,85 de lei, iar lui Nicolae Teleșco pe parcursul anilor 2013-2014 i-au fost calculate și achitate diurne în sumă de 64890,03 de lei.

În asemenea circumstanțe, prima instanță corect a considerat neîntemeiate argumentele reclamantilor în vederea încasării din contul CC „Keramin Chișinău” SRL a diurnelor restante, invocând informația de la Departamentul Poliției de

Frontieră privind traversarea frontierei de stat pe numele acestora, precum și calculul diurnei, deoarece acestea au un caracter arbitrar, din care nu se constată că toate traversările frontierei de stat efectuate de recurenți au fost efectuate în interes de serviciu, mai mult informația prezentată de Departamentul Poliției de Frontieră cuprinde doar date privind traversarea frontierei de stat pe numele reclamanților/recurenți cu indicarea datei de intrare și ieșire, punctul de trecere a frontierei de stat, însă nu și mijlocul de transport cu care au traversat frontiera de stat.

De asemenea, prin prisma prevederilor art. 256 alin. (1), alin. (2) Codul de procedură civilă și art. 356 Codul muncii, Colegiul consideră că întemeiat prima instanță a conchis asupra necesității dispunerii executării imediate a hotărârii în partea restabilirii în funcție și încasării în beneficiul lui Nicolae Teleșco a unui salariu mediu lunar pentru perioadă de absență forțată de la muncă în sumă de 7281,79 de lei.

Pentru considerentele expuse, instanța de recurs constată temeinicia hotărârii primei instanțe și netemeinicia deciziei integrale a instanței de apel.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 442, art. 444, art. 445, alin. (1), lit. f) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu, reprezentați de avocatul Boris Malachi.

Se casează integral decizia din 11 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Cebotari, Nicolae Teleșco și Ion Rusu împotriva Casei de Comerț „Keramin Chișinău” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la anularea ordinelor de concediere, restabilirea în funcție, încasarea retribuițiilor salariale restante, operarea modificărilor în carnetul de muncă, repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecători

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Galina Stratulat